

Vyvěšeno dne: 21. 11. 2025
Svěšeno dne: 5. 12. 2025

Jaroslava Havelcová

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Tomáše Rychlého a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Faisala Husseinho v právní věci žalobce: **Dr. rer. oec. Ing. Vítězslav Hálek, Ph.D., MBA**, bytem Nezvalova 423, Hradec Králové, zastoupený Mgr. Petrem Novotným, advokátem se sídlem Křižíkova 52/48c, Praha 8, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 24. 6. 2025, č. j. 17 A 39/2025 - 10,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádnému z účastníků **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce se žalobou podanou k Městskému soudu v Praze (dále jen „*městský soud*“) domáhal ochrany před nezákonným zásahem žalovaného, který spatřoval v zamítnutí jeho žádosti o zproštění znalecké mlčenlivosti o skutečnostech, o kterých se dověděl při znalecké činnosti při zpracování posudku č. 413-21-2021 ze dne 10. 12. 2021, ve znění jeho dodatku č. 1 ze dne 2. 2. 2022, a znaleckého posudku č. 414-21-2021 ze dne 10. 11. 2021 v souvislosti s trestním řízením vedeným u Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy (dále jen „*krajské ředitelství policie*“) pod č. j. KRPA-477120-225(226)/TČ-2018-000097-MIK.

[2] Městský soud usnesením ze dne 24. 6. 2025, č. j. 17 A 39/2025 - 10, žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) soudního řádu správního (dále jen „*s. ř. s.*“).

[3] V odůvodnění tohoto usnesení městský soud uvedl, že žalobou na ochranu před nezákonným zásahem se lze domáhat ochrany před nezákonným zásahem ze strany správního orgánu, a to výlučně v oblasti veřejné správy. Dle judikatury Nejvyššího správního soudu jsou pak ze soudního přezkumu ve správním soudnictví vyloučeny ty případy, kdy se žalovaný nachází v pozici orgánu činného v trestním řízení.

[4] Z obsahu žaloby bylo dle městského soudu zřejmé, že se žalobce domáhal ochrany před postupem krajského ředitelství policie, které nevyhovělo jeho žádosti o zproštění mlčenlivosti. Při přiřazení žalobce jako znalce do trestního řízení však krajské ředitelství policie vystupovalo v pozici orgánu činného v trestním řízení dle § 12 odst. 1 trestního řádu, čemuž dle městského soudu nasvědčuje jak charakter daného řízení, tak skutečnost, že žalobce byl jako znalec přiřazen na základě § 105 trestního řádu.

[5] Žalobcem tvrzeného (nezákonného) zásahu se tedy podle městského soudu dopustil orgán činný v trestním řízení, a žalobce proto nemohl být dotčen na právech nebo povinnostech náležejících do oblasti veřejné správy, ale výlučně do oblasti trestního práva.

[6] S ohledem na absenci pravomoci rozhodovat o podané žalobě pak městský soud nevyzýval žalobce k odstranění vady žaloby spočívající v označení žalovaného, jelikož to považoval za nadbytečné a procesně nehospodárné.

[7] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadá usnesení městského soudu kasační stížností, jejíž důvody podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

[8] Stěžovatel má za to, že městský soud postupoval nezákonně, pokud žalobu odmítl věcně posoudit, čímž zasáhl do stěžovatelova ústavního práva na projednání věci před nezávislým soudem. Podle stěžovatele je v projednávané věci dána pravomoc správních soudů, neboť i orgán činný v trestním řízení je „*subjektem veřejného práva, stejně jako správní orgán, pouze je nadán jinou pravomocí a rozhoduje v jiné oblasti veřejného práva*“.

[9] Dle stěžovatele obecně platí, že pokud nějakou situaci právo výslovně neřeší, použije se na danou věc ustanovení „*nejbližší, nejpodobnější či nejprůlehlavější*“. Trestní právo stěžovateli dle jeho názoru nedává možnost se bránit proti postupu krajského ředitelství policie, a proto tedy zvolil k ochraně svých práv žalobu na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu.

[10] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožňuje s městským soudem a uvádí, že krajské ředitelství policie v projednávané věci jednalo jako orgán činný v trestním řízení. Pokud by však jednalo jako správní orgán, měla žaloba směřovat proti krajskému ředitelství policie, nikoliv proti žalovanému. Podle žalovaného rovněž neexistuje právní nárok na zproštění mlčenlivosti a je čistě na zadavateli posudku, zda znalce zproští či nikoliv. Navrhuje proto, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

[11] V replice na vyjádření žalovaného stěžovatel uvádí, že žalovaný nesprávně přenáší odpovědnost na svou organizační složku, kterou jako ústřední správní orgán řídí a jejíž činnost zaštiťuje. Rozhodnutí o žádosti znalce o zproštění mlčenlivosti má podle stěžovatele povahu samostatného „*správního úkonu*“ mimo rámec trestního řízení, neboť nezasahuje do práv obviněných, ale do práv znalce jako třetí osoby nezávislé na trestním řízení. Názor žalovaného, že znalec nemá veřejné subjektivní právo žádat o zproštění mlčenlivosti je pak dle stěžovatele v rozporu se svobodou projevu a právem hájit profesní pověst.

[12] Nejvyšší správní soud nejdříve hodnotil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), osobou oprávněnou (§ 102, věta první s. ř. s.), proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná a stěžovatel je řádně zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Napadené usnesení Nejvyšší správní soud přezkoumal v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

pokračování

[13] Kasační stížnost není důvodná.

[14] K námitkám v kasační stížnosti zdejší soud předesílá, že z § 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s., a ze setrvalé judikatury Nejvyššího správního soudu (viz např. rozsudek ze dne 26. 1. 2015, č. j. 8 As 109/2014 – 70; všechna citovaná rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), vyplývá, že řízení o kasační stížnosti je ovládáno zásadou dispoziční. Obsah a kvalita kasační stížnosti proto do značné míry předurčuje nejen rozsah přezkumné činnosti, ale logicky i obsah rozsudku soudu. Je proto odpovědností stěžovatele, aby v kasační stížnosti specifikoval skutkové a právní důvody, pro které napadá rozhodnutí městského soudu. Jinak řečeno, pokud stěžovatel formuloval kasační námitky velmi obecně, obdrží na ně od soudu pouze tomu odpovídající stručnou odpověď.

[15] Stěžovatel v kasační stížnosti fakticky namítá pouze to, že orgán činný v trestním řízení je „*subjektem veřejného práva*“, zásahová žaloba je institutem veřejného práva a stěžovatel nemá jak se proti zamítnutí jeho žádosti o zproštění mlčenlivosti bránit. Z uvedeného pak dovozuje, že by v projednávané věci měla být dána pravomoc správních soudů.

[16] K tomu zdejší soud uvádí, že pouhá skutečnost, že žaloba na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu náleží svou povahou (z hlediska doktríny) do široké oblasti veřejného práva, ještě neznamena, že prostřednictvím této žaloby je možné napadat jakýkoliv postup jakéhokoli *subjektu veřejného práva*.

[17] Podle § 20 odst. 1 zákona č. 254/2019 Sb., o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech, může znalece zprostit mlčenlivosti pouze zadavatel.

[18] Ze soudního spisu městského soudu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel byl přibrán jako znalec do trestního řízení na pokyn státního zástupce dle § 105 odst. 1 trestního řádu opatřením krajského ředitelství policie, které tak zjevně činilo z pozice orgánu činného v trestním řízení. Zadavatelem stěžovatele tedy byl orgán činný v trestním řízení, který následně také rozhodoval o jeho žádosti o zproštění mlčenlivosti. Rozhodnutí o stěžovatelově žádosti proto bylo úkonem orgánu činného v trestním řízení, nikoliv správního orgánu.

[19] Nejvyšší správní soud v této souvislosti předně poukazuje na rozsudek ze dne 21. 7. 2016, č. j. 10 As 11/2016 – 153, ve kterém uvedl, že „*správní soudy nemají a nemohou mít pravomoc přezkoumávat postupy orgánů činných v trestním řízení*“. Tento závěr později potvrdil i Ústavní soud v nálezu ze dne 14. 3. 2017, sp. zn. II. ÚS 3173/16 (všechna rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na www.usoud.cz).

[20] Obdobnou situací jako v nynější věci se pak Nejvyšší správní soud zabýval v rozsudku ze dne 9. 5. 2023, č. j. 3 As 13/2022 – 27, který se týkal přiznání znalečného znalci přibranému k podání znaleckého posudku pro účely trestního řízení. Nejvyšší správní soud v něm vycházel z obou výše citovaných rozhodnutí a dospěl k závěru, že „*rozhodnutí o znalečném je obdobně jako rozhodnutí o svědeckém, odměně tlumočnicka, nákladech řízení apod. dílčím rozhodnutím, jebož účelem je rozhodnout o otázkách souvisejících s rozhodnutím ve věci samé. Tato rozhodnutí jsou proto neodmyslitelně spjata s jednotlivými řízeními*“, a dále že „*[z] ustanovení trestního řádu upravujících rozhodnutí o znalečném (§ 110b trestního řádu), o svědeckém (§ 104 trestního řádu), o odměně tlumočnicka (§ 29 odst. 2 trestního řádu) či o nákladech řízení (§ 155 trestního řádu) vyplývá, že rozhodnutí o dílčích otázkách v trestním řízení náleží orgánům činným v trestním řízení, jejichž postup je upraven trestním řádem. [...] Je vyloučeno přisuzovat takovým rozhodnutím charakter „správního rozhodnutí“ podléhajícího přezkumu ve správním soudnictví, neboť jde o vlastní výkon pravomoci orgánů činných v trestním řízení rozhodovat o otázkách přímo s tímto řízením souvisejících*“.

[21] Orgány činné v trestním řízení tedy při rozhodování o otázkách souvisejících s trestním řízením nerozhodují „v oblasti veřejné správy“ ve smyslu § 4 odst. 1 s. ř. s., což ostatně připouští i sám stěžovatel, pokud tvrdí, že orgány činné v trestním řízení působí v jiné oblasti veřejného práva než správní orgány. Jejich úkony proto nemohou být přezkoumávány ve správním soudnictví.

[22] Uvedené platí i pro rozhodování orgánu činného v trestním řízení (v postavení zadavatele znaleckého posudku) o žádosti znalce o zproštění mlčenlivosti. I takové rozhodnutí je totiž neodmyslitelně spjata s daným trestním řízením, pro které byl znalec přibrán, jelikož se jeho mlčenlivost vztahuje právě na skutečnosti, o kterých se dozvěděl v rámci trestního řízení při výkonu své znalecké činnosti.

[23] Co se týče tvrzení stěžovatele, že rozhodnutí o žádosti znalce o zproštění mlčenlivosti má povahu samostatného „správního úkonu“, to stěžovatel poprvé uplatnil až v replice na vyjádření žalovaného ze dne 16. 10. 2025, tedy po lhůtě stanovené pro doplnění blanketní kasační stížnosti v usnesení ze dne 17. 7. 2025, č. j. 21 As 148/2025 – 10, která uplynula dne 22. 8. 2025. V souladu s § 106 odst. 3 s. ř. s. proto Nejvyšší správní soud k takovému tvrzení nepřihlížel (srov. nález Ústavního soudu ze dne 31. 1. 2006, sp. zn. I. ÚS 390/05).

[24] Městský soud tedy nepochybil, pokud dospěl k závěru, že nemá pravomoc přezkoumávat postup krajského ředitelství policie v projednávané věci, a z tohoto důvodu stěžovatelovu žalobu odmítl.

[25] Pro úplnost pak Nejvyšší správní soud dodává, že pokud by v projednávané věci byla dána pravomoc správních soudů (tzn. pokud by krajské ředitelství policie vystupovalo v postavení správního orgánu), měl stěžovatel – jak správně naznačil městský soud – jako žalovaného označit krajské ředitelství policie. Podle § 83 s. ř. s. je totiž žalovaným přímo správní orgán, který podle žalobního tvrzení provedl zásah, nikoliv orgán jemu nadřízený.

[26] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů shledal kasační stížnost nedůvodnou, a proto ji podle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[27] O nákladech řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který byl ve věci úspěšný, žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, kasační soud proto žádnému z účastníků náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 21. listopadu 2025

L. S.

JUDr. Tomáš Rychlý v. r.
předseda senátu